Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Julij 2020

Letnik 5, številka 5

Iz tokratne vsebine:

Informacije o delu Občine Šmartno pri Litiji
stran 3

Pogovor z Darkom Vidicem
stran 4–5

Začela se je obnova Podružnične šole Primskovo
stran 8

Vpis v Zlato knjigo
stran 9

ISSN 2463-8579

Jutri je nov dan

»Nocoj so dovoljene sanje, jutri je nov dan!« (Milan Kučan, 25. 6. 1991)

Dragi Slovenci, sanjajmo o enotnosti in spravi, ki ju bomo še kako potrebovali, če bomo hoteli, da naša ljuba država v teh preizkušnjah, ki nas še čakajo, najde varen pristan. Sanjajmo o enotnosti, ki smo jo zmogli na plebiscitu, ko smo skoraj v en glas, ne glede na zgodovino, ne glede na politično prepričanje ali akademsko stališče ali starost, podprli idejo o samostojni državi in demokratičnosti.

Danes se vsak dan zbujamo v politični dolini šentflorjanski, v kateri naši politiki že skoraj skrajno satirično iščejo pohujšanje oziroma krivdo. Ves svet in Slovenija se letos soočata s preizkušnjo pandemije in po prvem valu so naši politiki izgubili smer in tako iščejo, komu pripisati različne krivde. A biti general po bitki je najlažje. Zato bodo vsi slovenski politiki za dobro nas vseh, v demokratičnem duhu in za dobro države morali začeti iskati kompromise in poti do sprave, saj bo le to dobra podlaga za preizkušnje, ki nas še čakajo.

Pred nami so časi, ko moramo Slovenci zares stopiti skupaj, ne glede na vse, in se skupaj enotno boriti, da bodo v naši državi lahko živeli tudi naši vnuki in pravnuki ter njihovi potomci. Zavzemati se moramo za stabilno gospodarstvo in politično ravnovesje.

Preizkušnja pandemije je pokazala, da smo za razliko od drugih krajev Šmarčani odgovorni občani, da nam ni vseeno za druge, da znamo biti strpni, da znamo iskati kompromise, zato trdim, da smo tako lahko vsem ostalim za zgled. Vesel sem, da smo tako uspeli obvarovati tudi naše starostnike. Želim si, da nam bi to uspevalo tudi v naslednjih mesecih. Zato je prav, da se dosledno držimo navodil in priporočil.

Kjerkoli boste v teh počitniških tednih, vam želim, da bi ostali zdravi. Srečno!

Rajko Meserko, župan

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla septembra 2020, pričakujemo najkasneje do petka, 28. 8. 2020, na elektronski naslov uredništva: krajevnenovice@bogensperk.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Darko Vidic

Foto:
Matjaž Tavčar (arhiv Slovenski oktet)

Prelom in priprava za tisk:
Biroservis – Mlakar Gorazd s. p., Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

https://smartno-litija.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Vabilo k oglaševanju v Krajevnih novicah

Uredništvo Krajevnih novic vabi vse zainteresirane k oglaševanju v občinskem glasilu. Prejemajo ga vsa gospodinjstva, ustanove, zavodi in več deset zunanjih naročnikov. V elektronski obliki je dostopen tudi na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Za vas smo pripravili zelo ugodne možnosti za oglaševanje, zlasti ob odločitvi za redno objavo oglasa. Za več informacij nam pišite na elektronski naslov **krajevnenovice@bogensperk.si** ali pokličite na telefonsko številko **031 776 895**.

Informacije o delu Občine Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Občinska uprava Občine Šmartno pri Litiji

CESTNA IN KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

- V Zavrstniku so občani izvedli spodnji ustroj ceste in uredili odvodnjavanje na 231 m dolgem odseku JP 709811–Kolejak–Zavrstnik, občina pa je sodelovala pri ureditvi finega planuma in asfaltne prevleke.

- Opravljena je bila rekonstrukcija križišča v Lupinici in cca 30 m javne poti 709391–Lupinica, zaradi zelo poškodovane lokalne ceste 426113 Stranje–Kopačija–Mala Kostrevnica pa tudi del omenjene lokalne ceste. Uredila se je še cevitev odvodnega kanala na tem območju. Na koncu te ceste (709391–Lupinica) se je uredilo »vaško jedro«. Občani so sami izvedli spodnji ustroj, asfalt pa je financirala občina.

- V Zavrstniku, na križišču LC 208251–Litija–Zavrstnik in regionalne ceste, je bil postavljen prikazovalnik hitrosti. Prikazovalnik hitrosti v Kostrevnici je bil priključen na portal »Vi vozite«, na katerem se tekoče spremljajo hitrosti na omenjenih lokacijah.

- Pričela se je izvedba kanalizacije s strani Telekoma za potrebe izgradnje optičnega omrežja. Prva faza bo zajela Ustje in del centra v Šmartnem. S strani podjetja GVO, d. o. o. je bil opravljen detajlni pregled tras. Dogovorjeni so bili načini in lokacije posegov v občinske ceste. Priključevanje na optično omrežje naj bi potekalo v avgustu 2020. Telekom namerava poleg naselja Šmartno z optičnim omrežjem opremiti tudi ostale dele občine. V pripravi je izdaja soglasja za posege na občinskih cestah zaradi gradnje optičnega omrežja za območje Kostrevnice, Jablanice in Primskovega.

- V industrijski coni (območje bivše IUV) potekajo dela za ureditev komunalne infrastrukture. Rok za izvedbo del je konec septembra. Investicija je delno sofinancirana s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj.

- V teku je razpis za gradnjo mrliške vežice v Veliki Štangi. Izvajalec bo predvidoma izbran v poletnih mesecih. Projekt je predviden kot dvoleten.
- Občina je nabavila opremo za vzdrževanje javnih površin (rider, kosilnica), ki bo skrajšala čas za izvedbo košnje.
- S predstavniki podjetja Cestel, d. o. o. in DRI, d. o. o. je bil opravljen ogled avtobusnih postajališč na državnih cestah. Sledi še ogled postajališč na državnih cestah z namenom izdelave elaborata primernosti avtobusnih postajališč.

OKOLJE IN PROSTOR, DRUŽBENE DEJAVNOSTI

- V pridobivanju so mnenja za potrebe izvedbe CPVO za OPPN Šmartno sever Jeze – 4. del in CPVO za SD OPPN Šmartno jug – 2. del.
- Trenutno poteka adaptacija in energetska sanacija Podružnične šole Primskovo, tako da bodo učenci septembra vstopili v prenovljene in posodobljene prostore, odprt pa bo tudi dodaten oddelek vrtca.
- V matični šoli v Šmartnem se izvaja investicija vgradnje dvigala, ki bo v pomoč gibalno oviranim otrokom.

OSTALO

- Dne 26. 2. 2020 je bil v KD Šmartno sklican zbor občanov za območje naselja Šmartno in dela naselja Mala Kostrevnica. Zbora občanov se ni udeležilo zadostno število občanov, da bi lahko veljavno odločali o predlagani pobudi za ustanovitev nove KS Šmartno.
- V mesecu marcu so se konstituirali še odbori KS Razbore, Liberga, Št. Poljane in Velika Štanga.
- Župan in občinska uprava sta v spomladanskih mesecih veliko časa namenila izvajanju ukrepov, povezanih z epidemijo COVID 19 v Sloveniji (nakup, prevzem in razdelitev zaščitne opreme, priprava gradiv in obvestil za občane, zbiranje in posredovanje aktualnih podatkov, izdaja prepovedi).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: (01) 513 66 00, faks: (01) 513 66 50
kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

KUPUJMO DOMAČE!
KGZS
www.kupujmodomace.si

Številka: 041-1/2019-54
Datum: 16. junij 2020

Županjam in županom slovenskih občin

Zadeva: **Volitve v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije**

Spoštovani!

V prvi polovici meseca marca smo vas seznanili z načrtovano izvedbo šestih volitev v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Ker zaradi razglašene epidemije COVID-19 izvedba volitev v mesecu maju ni bila mogoča, vas seznanjamo, da bomo volitve v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije izvedli v jesenskem času.

Volitve v organe KGZS potekajo v dveh volilnih skupinah (v skupini fizičnih oseb in v skupini pravnih oseb) in sicer v trinajstih volilnih enotah, ki so hkrati tudi območne enote KGZS (Nova Gorica, Koper, Kranj, Ljubljana, Kočevje, Postojna, Novo mesto, Brežice, Celje, Ptuj, Maribor, Slovenj Gradec in Murska Sobota). Glasovanje v prvi volilni skupini – fizične osebe poteka po sistemu volitev v Državni zbor RS, kar pomeni, da bodo člani KGZS z volilno pravico, v nedeljo 4. oktobra.2020 od 7. do 19. ure lahko oddali svoj glas na približno 260 voliščih po vsej Sloveniji. V skupini pravnih oseb se voli po t. i. elektorskem sistemu in vsaka članica KGZS – pravna oseba lahko določi svojega predstavnika, ki bo v njenem imenu 30. 9. 2020 oddal svoj glas na enem od trinajstih volišč.

Namen dopisa je, da vas seznanimo, da se bodo volitve konec septembra in v začetku oktobra izvajale, hkrati pa vas vljudno naprošamo, da informacijo o izvedbi volitev v organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije objavite na občinskih spletnih straneh in v občinskih glasilih.

Za dodatne informacije smo vam na voljo, podrobnejša pojasnila o volitvah pa najdete tudi na spletni strani www.kgzs.si.

S spoštovanjem,

Branko Ravnik
direktor

KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
LJUBLJANA
1

Cvetko Zupančič
predsednik

Skrb za kulturo v današnjih časih

Avtor članka: dr. Jernej Kotar

Epidemija korona virusa in z njo povezane posledice so tako ali drugače prizadele družbo in razgalile njene številne pomanjkljivosti. Med najbolj prizadetimi je bila kultura, ki ob vsaki krizi potegne krajši konec. Kljub temu se ne smemo vdati malodušju, saj se bodo razmere sčasoma umirile in gospodarstvo bo začelo napredovati, s tem pa se obetajo lepši časi tudi za kulturo.

V drugi številki Krajevnih novic, februarja 2016, smo imeli pogovor z gospodom Jožetom Vidicem, zdaj pa se je našemu vabilu prijazno odzval tudi Darko Vidic, za kar smo mu seveda zelo hvaležni. Darko, verjetno ni pretiravanje reči, da sodite med najbolj znane in uspešne živeče Šmarčane. Domačini vas poznajo kot odličnega pevca in predanega kulturnika. Nam lahko zaupate, kako se je začela vaša pevska kariera in kdo vas je navdušil zanjo?

Darko Vidic

Glasba nam je bila, Vidicem, položena v zibko. Že od malih nog se spominjam, da se je doma veliko prepevalo in smo bili povezani z glasbo. Stric Rudi in brat Jože sta poleg očeta glavna »krivca«, da sem danes predan glasbi in je ta del mojega poklica.

Kot je znano, izhajate iz glasbeno zelo aktivne družine, zato bi lahko rekli, da vam je bila ljubezen do petja že prirojena. Ste morda kdaj razmišljali, da bi se usmerili v kak drug poklic?
V osnovni šoli sem v nekem trenutku začutil, da bi bila glasba lahko del mojega poklica. Pa vendar sem se kasneje odločil, da se bom vpisal na srednjo šolo za gostinstvo in turizem, na kateri sem se izučil za poklic gostinskega tehnika. Nekaj časa sem delal v gostinstvu in se vzporedno vpisal na ure solo petja. Študiral sem tudi varstvo pri delu. Malo pred koncem študija varstva pri delu sem se po končani srednji stopnji solo petja odločil, da se vpišem na študij petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Tako sem leta 2014 zaključil magistrski študij petja v razredu rednega profesorja Matjaža Robavsa in se podal na pot samozaposlenega v kulturi.

Preden ste se kot pevec uveljavili na nacionalni ravni, ste bili aktivni v lokalnih društvih. Nam lahko poveste, v katerih ste sodelovali in na kaj vas vežejo najlepši spomini?
Moja pevska pot se je začela v Prosvetnem društvu Šmartno, v katerem sem kot mali deček prepeval pri otroškem cerkvenem zboru Žvrgolevčki, ki ga je takrat vodila moja teta Marjanca. Kasneje sem prepeval tudi pri Fantih od fare, ki jih je vodil moj stric Rudi in pri katerih sem prepeval skupaj s svojim očetom. Pri Fantih od fare sem prepeval kar nekaj let

in preživel veliko lepih trenutkov, ko smo s svojim petjem polepšali različna praznovanja. Lep del mladosti sem prepeval tudi pri vokalni skupini Pavza ter nekaj časa tudi pri enem od najstarejših zborov v Sloveniji, domačem Zvonu. Bil sem član in umetniški vodja moške vokalne skupine Lipa iz Litije. Prepeval pa sem tudi v Oktetu Valvasor.
Veliko je bilo lepih trenutkov in nepošteno bi bilo, če bi izpostavil samo enega. Prav vsak je bil na nek način poseben in ga nosim v sebi.

Ste tudi član uglednega Slovenskega okteta, ki ima zelo opazen delež Šmarčanov. Kako vas je pot zanesla v njegov sestav?
Moj prvi nastop skupaj s Slovenskim oktetom se je zgodil povsem nepričakovano. Zaradi nesreče enega od pevcev me je brat poklical in vprašal, ali bi naslednji dan izpeljal skupaj z njimi predviden koncert. Srečo sem imel, da sem večino programa že dobro poznal, saj sem pred tem prepeval v Oktetu Valvasor. Nekaj let kasneje je sestav po odpovedi enega od pevcev potreboval zamenjavo in so me povabili k sodelovanju. Tako sem sedaj, že deseto leto, član tega eminentnega sestava, ki koncertira tako doma kot tudi po svetu.

Nastopati na odru ljubljanske Opere je gotovo velika čast in izjemen uspeh, ki ju dosežejo samo redki, najbolj nadarjeni umetniki. Kako se je začela vaša kariera v teh vodah in s kakšnimi težavami in strahovi ste se soočili na začetku?
Na odru ljubljanske Opere sem najprej nastopal v zboru, kasneje, med študijem solo petja, pa sem začel dobivati tudi manjše solo vloge. Po vlogi Lorenzovega dvojnika v Črnih maskah se je moja operna pot kar hitro začela vzpenjati. Tako sem vsako leto dobival več vlog, od malih do velikih (naslovnih). Med drugim sem tudi magistriral z operno predstavo Orfej in Evridika, v kateri sem imel naslovno vlogo. Na začetku moje operne poti se nisem soočal z nobenimi težavami in tudi strah ni bil prisoten. Srečo sem imel, da sem dobil prve operne vloge že v času študija na Akademiji za glasbo. Po končanem študiju solo petja pa sem začel delati v operi kot samozaposleni v kulturi. Žal je tako, da samozaposleni v kulturi nimamo pravic, ki jih imajo ostali zaposleni v javnih zavodih, in smo tako »prisiljeni« delati tudi bolni, če želimo dobiti plačilo za svoje delo.

Za seboj imate že celo vrsto predstav v Operi. Katera je vam osebno najljubša in kateri lik ste najraje uprizarjali?
V slabih desetih letih sem na oder spravil okoli 30 različnih opernih vlog. Naj omenim nekaj oper, ki sem jih najraje izvajal … La boheme, Turandot, Don Pasquale, Orfej in Evridika ter Orfej v peklu, v kateri sem izvajal lik Jupitra. To je lik, ki sem ga najraje uprizarjal.

Lani ste postali vodja Območne izpostave Litija pri Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Ritem življenja in vsakodnevne obveznosti so se vam s tem gotovo zelo spremenile. Kaj vam prinašajo vaše nove zadolžitve in kakšne so vaše naloge v tej funkciji?
Nove zadolžitve mi prinašajo nov izziv v življenju. Z znanjem in izkušnjami, ki sem jih pridobil z delovanjem na področju ljubiteljske kulture, lahko bistveno pripomorem k razvoju in delovanju društev ter organizacij v lokalni skupnosti. Kot vodja območne izpostave JSKD skrbim za organizacijo območnih srečanj in prireditev za društva, ki so dejavna na področju občin Litija in Šmartno pri Litiji. Organiziram tudi različna izobraževanja (delavnica kreativnega pisanja, tamburaške delavnice). V prihodnjih letih pa načrtujem tudi izobraževanja na področju zborovske in vokalne glasbe, filma, plesa, folklore ter gledališča. Nadaljeval bom tudi z izobraževanji na področju inštrumentalne glasbe, likovne in literarne dejavnosti. Med drugim pa želim nadaljevati s povezovanjem med društvi ter jim pomagati pri organizaciji njihovih projektov.

Kakšna je po vašem mnenju prihodnost kulture v Sloveniji?
Kultura je nekaj, kar država potrebuje za svoj obstoj in preživetje. Trenutni časi ji žal niso naklonjeni, saj ji situacija z novim virusom onemogoča delovanje. Upam in želim si, da bi se čimprej navadili na novonastalo situacijo in bi kultura ponovno zaživela. Bo pa potrebno veliko strpnosti in dobre volje, da bo kultura spet našla mesto, ki ji pripada.

Za konec mi dovolite še malo bolj osebno vprašanje, in sicer, kako ob obilici vsega dela usklajujete službene in družinske obveznosti? Ali še nastopate v ljubljanski Operi?
Z dobro voljo in razumevanjem se vse izpelje. Srečo imam, da imam ob sebi družino, ki razume naravo mojega dela in me pri tem podpira. Trenutno smo operni pevci na »čakanju« in čakamo na ponoven zagon opernih predstav.

Lahko našim bralkam in bralcem zaupate, kakšni so vaši načrti za prihodnost?
Moji načrti za prihodnost so, da nadaljujem z zastavljenim delom na območni izpostavi Javnega sklada za kulturne dejavnosti v Litiji, kjer sem od januarja letos vodja izpostave. Poleg prepevanja v Slovenskem oktetu, s katerim v naslednjem letu praznujemo 70-letnico delovanja, pa si seveda želim tudi kakšne nove operne vloge.

Darko, najlepša hvala za prijeten klepet. V imenu uredništva Krajevnih novic vam želim veliko uspeha pri delu.
Najlepša hvala tebi, Jernej, za povabilo. Vsem bralcem Krajevnih novic pa želim prijetno dopustovanje.

Foto: Darja Štravs Tisu

Območna obrtno-podjetniška zbornica Litija

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA LITIJA

Avtor članka: Simon Lokar, predsednik OOZ Litija

V imenu litijskih in šmarskih obrtnikov smo organizirali sestanek z občinskim vodstvom Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji. Namen sestanka je bil, da nam prisluhnejo in pomagajo reševati lokalno gospodarstvo, za katerega se upravičeno bojimo, da bo po korona krizi utrpelo škodo. Naše mnenje je, da je potrebno sedaj stisniti zobe in s skupnimi močmi ustvariti dobre pogoje za rast in nadaljevanje dela podjetij v našem lokalnem območju ter postaviti skupne smernice za sodelovanje.

Na sestanku dne 14. 5. 2020 smo bili prisotni: župan Litije g. Franci Rokavec in podžupanja ga. Lovše Lijana, župan Šmartnega g. Rajko Meserko in predstavnika gospodarstva g. Bojan Železnik in Simon Lokar.
Obe občini sta pripravljeni pomagati gospodarstvu in sta pokazali veliko naklonjenost reševanju težav, s skupnimi močmi iščemo rešitve za boljše delovanja gospodarstva.
Eden od predvidenih ukrepov je predstavitev oziroma reklamiranje lokalnih obrtnikov v občinskih medijih Krajevne novice in litijski Občan. Vsak obrtnik ali podjetnik bo lahko objavil svojo predstavitev v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico Litija. **Strošek objav bodo krile občine, za kar se jim že v naprej zahvaljujemo.**
Prijave podjetnikov sprejema ga. Rosana Škulj preko elektronskega naslova rosana.skulj@ozs.si.
Druge dolgoročne oblike sodelovanja med občinami in gospodarstvom so še v usklajevanju, upamo pa, da se bodo ugodno rešile, pozitivno vplivale na gospodarstvo ter da bodo rezultati kmalu vidni.

Komar kovinopasarstvo

KOMAR kovinopasarstvo www.ograje-komar.si

Avtor članka: Roman Matoz

KOMAR KOVINOPASARSTVO
ROMAN MATOZ, S. P.
Spodnji Log 59
1282 Sava

Že od nekdaj me je privlačila misel na samostojno pot, na kateri bi izdeloval nekaj, kar bi pustilo nekakšen pečat v življenju. Ideja o izdelavi ograj je nastala čisto spontano med analizo, ko sem raziskoval, katerega profila v moji stroki ni v tem okrožju.

Pri nas izdelujemo notranje, stopniščne in zunanje balkonske ograje ter notranja stopnišča višjega kakovostnega razreda, pri čemer se obračamo po modnih smernicah in potrebah trga. Pri izdelavi ograj in stopnišč skušamo biti čim bolj inovativni, drugačni in obenem preprosti. Strankam poizkušamo svetovati in ugoditi njihovim željam v okviru naših zmožnosti. Če pa stranki ne zmoremo ugoditi, ji skušamo vsaj svetovati, kam se lahko obrne.
Naše delo ima, kot vsako drugo, tudi prednosti in slabosti. Kot prednost lahko izpostavim nenehne izzive, ki jih v gradbeništvu in strojništvu nikoli ne primanjkuje, in pa širokoglednost izdelave. Kot slabost lahko navedem edino vsakodnevne pritiske strank, ki jim ne moremo vedno in v vsem ustreči. Se pa vedno za vsako stranko posebej maksimalno potrudimo in ji skušamo ugoditi v njenih željah in po naših močeh.
Pri našem delu, kot pri vsakem drugem, pride do trenutka krize, ko se človek vpraša, zakaj hudiča mi je tega treba bilo, in v takšnem trenutku bi človek najraje zaprl in šel nekam v službo.
Pa vendar ob takšnih trenutkih pomisliš za nazaj, kaj vse si ustvaril v teh letih in koliko truda si v to vse vložil, mimogrede ta slaba misel, kot bi mignil, izgine iz glave. In potem, ko ti uspe narediti še kakšen izredno zahteven projekt, za katerega je potreben zelo visok nivo znanja in pa dobra mera izkušenj in na katerega je človek še prav posebno ponosen, vsaka slaba misel izgine kot milni mehurček v zraku.

Ob vseh izzivih in podvigih z izdelavami in montažami pa je seveda potreben tudi fizičen in pa še bolj psihičen počitek. Sproščam se in nabiram novih moči s prijatelji ali pač sam na kolesu, na katerem se tudi kdaj pa kdaj rojevajo nove rešitve in ideje za naprej.

SAN–ING, svetovanje in inženiring na področju higiene in varnosti živil

Avtorica članka: Petra Privšek Konjačić, dipl. san. inž.

Petra Privšek Konjačić, s. p.
Podšentjur 2a, 1270 Litija

Moje delo na področju higiene in varnosti živil se je pričelo pred dobrimi 15 leti, in sicer z začetkom v zunanjem podjetju. Tako poslovna kot tudi življenjska pot pa me je pred letom dni pripeljala do odločitve, da nadaljujem svoje delo na samostojni poti. In tako se je začelo … nadaljevanje strokovnega dela, ki pa se izraža še v boljši in močnejši luči.

Kot diplomirana sanitarna inženirka z znanjem in izkušnjami na področju higiene živil s svojim podjetjem v celoti pokrivam to strokovno področje, ki zajema celotno živilsko dejavnost. Moje delo temelji na zahtevah slovenske zakonodaje za varnost živil ter veljavnimi predpisi uredb EU.
Nosilcem živilske dejavnosti, ki potrebujejo pomoč pri svojem delu z živili, stopimo na proti že na samem začetku odprtja dejavnosti v obliki svetovanja pri zagotavljanju minimalno sanitarno tehničnih zahtev, nato se delo nadaljuje z izdelavo strokovne dokumentacije, torej izdelavo HACCP načrta, vzpostavitvijo le-tega, nadaljujemo pa s strokovnim usposabljanjem celotnega živilskega kadra.
Vendar pa naše delo s stranko še ni zaključeno, ampak ji stojimo vedno ob strani na način, da se ji svetuje, izvaja kontrolne preglede, izvaja usposabljanje na letnem nivoju, pomaga pri reševanju ob obisku pristojnega inšpektorja.
Živilski obrati, s katerimi sodelujemo tako v domačem kraju kot tudi po celotni Sloveniji, so raznovrstni, in sicer: bari, gostilne,

okrepčevalnice, restavracije, kmečki turizmi, pekarne, živilske trgovine, spletne prodajalne, slaščičarne, dopolnilne dejavnosti na kmetiji, živilske proizvodnje, prevozi živil, skladišča živil, obrati družbene prehrane (kuhinje šol, vrtcev, domov za ostarele) ter objekti za preskrbo s pitno vodo.

Poleg tega izvajamo tudi vzorčenje živil, odvzem brisov na snažnost ter nadzor nad pitno vodo. Izdelujemo dokumentacijo in izvajamo nadzor nad postopki HACCP načrta ali načrta za preprečevanje pojava bakterije Legionelle v pitni vodi. Vzorčenje se izvaja s pomočjo zunanjega pooblaščenega laboratorija. Na tem področju tako sodelujemo z javnimi objekti, kot so vaški vodovodi ter šole in vrtci.

Prednost mojega poklica in dela je v tem, da je to zame osebno kot hobi, s katerim pa vsi predstavljamo ta izraz kot delo, ki ga imamo radi, ki je ustvarjen za nas in ki pri tem neizmerno uživamo in se sproščamo. Ja, tako vidim jaz moj poklic in moje delo.

Na svojem področju tako neprestano skrbim za dobre rezultate, tako na prvem mestu za stranko, pa tudi zame. Veliko obratov smo že rešili pred na videz nerešljivimi situacijami ob neprijetnih obiskih s strani inšpekcijske službe, prav tako pa smo velikokrat tudi v pomoč tujcem, ki si služijo kruh s svojo dejavnostjo pri nas v Sloveniji in imajo težave tako z razumevanjem kot tudi zahtevami naše slovenske zakonodaje.

Tako kot pri vsakem delu so tudi tu kakšne slabosti, ki pa so v manjšini. Kot slabost, če jo smem tako imenovati, pa bi predvsem izpostavila želje strank, da bi imele vso dokumentacijo urejeno že včeraj in ne jutri. Ampak tudi v takšnih situacijah se znajdemo in naredimo kakšno »naduro«, ki pa ima na koncu dobre rezultate na obeh straneh.

Ker pa tovrstno delo zahteva visoko strokovnost, se poslužujemo rednih strokovnih izobraževanj in posvetov s strani inšpekcijskih služb. Strokovnih izobraževanj se tako redno udeležujemo in pridobivamo nove izkušnje.

Torej, če ste eden izmed tistih, ki ste videli možnost skupnega sodelovanja ali pa zgolj potrebujete nasvet, Vas bomo z veseljem sprejeli in se skupaj podali po tej poti. V kolikor potrebujete izdelavo dokumentacije HACCP načrta, svetovanje, izobraževanje iz higiene živil in pitne vode, izvedbo notranjega nadzora, vzorčenje živil in pitne vode, pomoč zunanje strokovne osebe ali svetovanje pri reševanju inšpekcijskega zapisnika, smo pravi naslov za Vas.

S strankami sodelujemo na način enkratnega dela ali v obliki pogodbe, pri čemer Vam zagotavljamo stalno odzivnost ter obveščanje o morebitnih zakonodajnih novostih in spremembah.

Če si želite dobre organizacije in reda ter mirnega spanja in enostavno nimate živcev za papirologijo v Vašem živilskem obratu, ne odlašajte, kajti zagotavljamo Vam, da so dobri rezultati že praktično Vaši.

Nudimo vam:

- -izdelava HACCP načrtov
- -izdelava verifikacije in presoje
- -izvedba notranjih nadzorov živilskih obratov
- -izvedba HACCP izobraževanja
- -izvedba vzorčenja živil in pitne vode
- -svetovanje na celotnem področju vseh živilskih obratov
- -pomoč pri vzpostavitvi HACCP sistema
- -strokovna pomoč pri inšpekcijskem nadzoru

Razvoj + inovativnost + skupnost + izobraževanje = RISE

Avtor članka: Ekipa Podjetniški RISE Šmartno Litija

Tokrat smo javnost izobraževali v smeri podjetništva in zdravega kmetovanja.

V okviru desetih SANDBOX delavnic **»Od ideje do produkta«** je naša članica mag. Mateja Boldin Zevnik v okviru tretje delavnice gostila Roka Colariča iz podjetja **Sleepy Bottle**. Njegova zgodba je vir kvalitetnih praktičnih in strokovnih informacij o tem, kako razviti idejo in vstopiti na tuje trge. Udeležencem delavnice je predal zanimive izkušnje, znanje in praktične nasvete.

Svojo zgodbo o spletni trgovini **Malinca** nam je predstavila tudi Nastja Kramer. Predavanje je bilo namenjeno širši javnosti in je pritegnilo poslušalce iz različnih, tudi bolj oddaljenih krajev. Vsi so izrazili veliko veselje in navdušenje nad dogodkom, saj je bilo zelo prijetno in poučno. Upamo, da bodo udeleženci pridno izkoristili pridobljeno znanje tudi v praksi. Celoten dogodek si lahko ogledate preko video posnetka na naši FB-strani Podjetniški RISE.

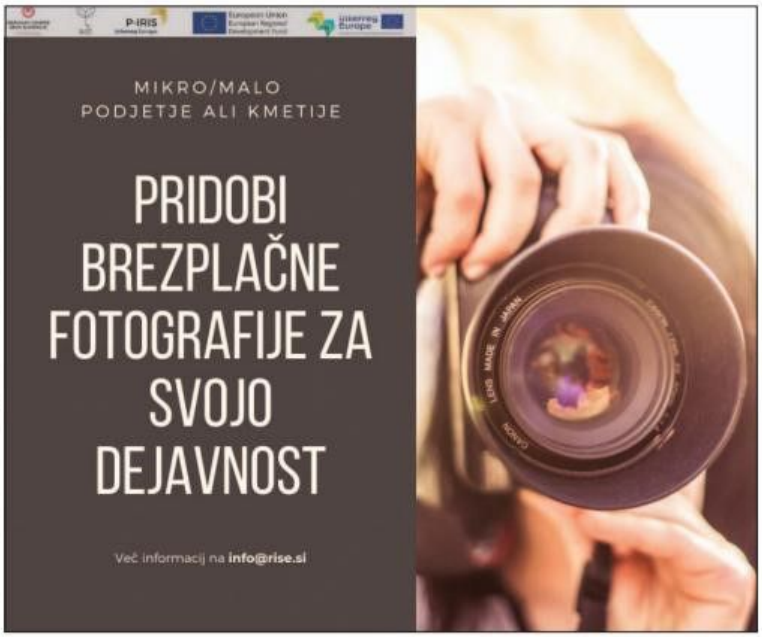

V RISE Labu občani pridno koristijo orodja za izdelavo različnih izdelkov. Tako so na **3D tiskalnik natisnili** inštalacijski pokrov, tehnični napis za motor, paščke za maske, 3D sestavljanko … Na **CNC laser** so si v pleksi vgravirali slike otrok, izdelali tablo za koš, vgravirali napis v lesene krožnike, izrezali leseno abstraktno sliko … Na **CNC rezkar** pa so vgravirali 3D simbole živali, rastlin in napisov. Vse ostale vabimo, da realizirate vaše ideje in jih izdelate z RISE Lab napravami, ki so vam na voljo v RISE prostorih. Ideje za izdelke lahko dobite tudi na naši spletni strani rise.si/rise-lab/.

Za lokalna mikro in mala podjetja imamo AKCIJO, v kateri lahko **brezplačno dobiš 4 kvalitetne fotografije ter svoje predstavitveno mesto na naši spletni platformi rise.si**. Fotografirala vas bo priznana lokalna fotografinja **Manca Juvan**, ki je izdala umetniške knjige **Trubarjeva, izrazi ulice v spreminjanju** ter **Varuhi žlice** in **Afganistan: Neobičajna življenja**.

Izvedba Sandbox delavnic, predavanje Nastje Kramer, uporaba orodij, fotografiranje in spletna platforma so financirani s strani Razvojnega centra Srca Slovenije v okviru projekta P-Iris, sofinanciranega iz programa Interreg Europe.

Gostili smo tudi **Janjo Kadunc** iz podjetja **InSoil**. Govorila je o tem, kaj točno rastline zmorejo in kako upravljajo zemljo okoli sebe, da si zagotovijo stalen dotok hranil in zaščito pred boleznimi in škodljivci; kako se rastline v resnici hranijo in kdo jih hrani. Tema je bila ekološko kmetovanje, pri katerem izkoristimo potencial, ki ga zemlja s svojim mikro življenjem nudi rastlinam. Tako se operativni stroški znatno zmanjšajo

in dobički ostanejo doma, pri kmetovalcu. OZN je razglasila 2020 za mednarodno leto zdravja rastlin. Začnimo sedaj, ustvarimo prihodnost in naredimo našo zemljo znova rodovitno!

Še vedno zbiramo prijave na različne jezikovne tečaje. **Za ruščino potrebujemo samo še 2 osebi, da lahko pričnemo s tečajem.** Več informacij na naši spletni strani rise.si/jezikovni-tecaji-v-litiji/.

Najlepše se zahvaljujemo Občini Šmartno pri Litiji za podporo našemu delovanju. Z zadrugo želimo narediti napredek in razvoj na lokalnem področju, kar si želi tudi sama občina oziroma njeni prebivalci. Vsi vemo, da skupaj zmoremo več in bolje!

Sledite nam lahko tudi preko socialnih omrežij Facebook, Instagram, LinkedIn in se prijavite na elektronske novice preko e-pošte.

Želimo vam prijetne dneve, polne inovativnosti in zdravja!

RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE
RISE
P-IRIS Interreg Europe
European Union European Regional Development Fund
Interreg Europe

Začela se je obnova Podružnične šole Primskovo

Avtor članka: Božidar Zupančič

Pa so se naše sanje zares uresničile. Te dni so se pričela gradbena dela v Podružnični šoli Primskovo. Verjemite, ni nam bilo težko preseliti naših šolskih potrebščin v novi gasilski dom, saj se tam počutimo domače. Najbolj pa se veselimo novih preurejenih prostorov, ki nam bodo omogočali boljše pogoje za še boljše učenje in varstvo naših otrok.

Veste, naša šola je bila zgrajena iz samoprispevka v sedemdesetih letih, svečano pa je bila odprta 2. oktobra 1972, tam smo vedrili učenci od 1. do 8. razreda. In to dvoizmensko in kombinirano. Tako je trajalo do šolskega leta 1975/76, ko je bila ukinjena osemletka in smo učenci višje stopnje začeli obiskovati pouk v centralni šoli v Šmartnem. Tja nas do sedanjih dni vozijo z avtobusi in še marsikateri občan je vesel teh prevozov, saj je tako veliko lažje priti do občinskega središča, potem pa naprej. V naši šoli je gostoval tudi vrtec.

Prenovo naše podružnične šole nam je omogočila Občina Šmartno pri Litiji na čelu z gospodom Rajkom Meserkom, ki ga bomo povabili k nam tudi takrat, ko bo preurejena šola nared za bivanje in učenje. Prav lepo mu bomo zapeli. Upamo, da bomo nove šolske klopi »drgnili« že kar na začetku novega šolskega leta. Med poletnimi počitnicami pa obljubljamo, da ne bomo prav nič nagajali gradbenim ekipam, ki se trudijo s sanacijo šole.

Veselimo se prenovljene šole in bivanja v njej in obljubljamo, da se bomo še bolj in marljivo učili. Želimo pa si, da muhasto vreme ne prežene pridnih delavcev, ki hitijo s prenovo.

Zato vljudno vabljeni vsi na otvoritev naše prenovljene podružnične šole, ki bo …….. PSSSSST ……. to vam še sporočimo ……

Vpis v Zlato knjigo

Avtorica članka: Vanja Adamlje

V torek, 23. 6. 2020, je na gradu Bogenšperk potekal slavnostni vpis učencev OŠ Šmartno pri Litiji in Glasbene šole Litija - Šmartno v Zlato knjigo in Knjigo najboljših dosežkov.

Foto: Marjanca (Foto studio Litija)

V Zlato knjigo je bilo vpisanih pet učencev naše šole, ki so vseh devet let šolanja dosegali izjemen učni uspeh. Ti učenci so:

- REBEKA CERJAK,
- MATEVŽ ŠTRITOF,
- ŠPELA MAROLT,
- NIKA POGLAJEN,
- ŽANA PRIMC.

V Knjigo najboljših dosežkov pa so bili vpisani tisti učenci, ki so v preteklem šolskem letu na šolskih tekmovanjih iz znanj, ki jih objavi Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, osvojili srebrno ali zlato priznanje.
Srebrno priznanje iz logike – Logična pošast je osvojila JUDITA FERLAN iz 6. b.
Srebrno priznanje iz znanja angleščine je osvojila EVA DREMELJ iz 7. b razreda.
LARA JELEN iz 7. b si je prislužila srebrno priznanje iz znanja angleščine in srebrno Dominkovo priznanje iz znanja astronomije.
Srebrno Cankarjevo priznanje iz znanja slovenščine, srebrno priznanje iz znanja zgodovine in srebrno Dominkovo priznanje iz znanja astronomije je osvojila NEŽA TOPLAK iz 8. a.
Srebrno Cankarjevo priznanje, srebrno priznanje iz znanja zgodovine in srebrno priznanje iz znanja o sladkorni bolezni je osvojila ŽANA PRIMC iz 9. b razreda.
ŠPELA MAROLT iz 9. b razreda je osvojila srebrno Preglovo priznanje iz znanja kemije in srebrno priznanje iz logike – Logična pošast.
NIKA POGLAJEN iz 9. b je osvojila srebrno Proteusovo priznanje iz znanja biologije.
Zlato priznanje iz znanja logike in zlato Preglovo priznanje iz znanja kemije ter srebrno priznanje iz znanja zgodovine je osvojila JULIJA FERLAN iz 8. a razreda.
Zlato Preglovo priznanje iz znanja kemije in srebrno priznanje iz znanja geografije pa je osvojil MATEVŽ ŠTRITOF iz 9. b.
V preteklem šolskem letu se je ekipa štirih učencev, ki so jo sestavljali MARTIN HAUPTMAN iz 6. a, ŽIVA ŠTRITOF iz 6. b, AŽBE FEMEC iz 7. a in MATEVŽ ŠTRITOF iz 9. a razreda, pod vodstvom mentorice Tine Sladič, prvič udeležila tekmovanja Mladina in gore, ki ga organizira Planinska zveza Slovenije. Na regijskem tekmovanju so dosegli izvrstno 1. mesto, na državnem tekmovanju pa odlično tretje mesto. Učenci so ob spričevalu dobili knjižno nagrado.
Vsem učencem za njihove dosežke iskreno čestitamo!

Kliše klub

Avtorica članka: Manca Planinšek

KLIŠE

Ker na Klišeju zelo radi ustvarjamo, smo 8. 7. organizirali projekt »milo storjeno«, na katerem smo se učili izdelovati milo. Najprej smo pojasnili preprosto tehniko izdelave mila na osnovi glicerina, na način »raztali in vlij«. Ker je sama tehnika nezahtevna, dopušča nešteto kreativnih možnosti ustvarjanja, kot so igranje z barvami, recikliranje kalupov, naravnih zeliščnih dodatkov, ustvarjanje samosvojih vzorcev in dodajanje dišav po lastni volji.

Prednosti izdelave domačega mila so zmanjšanje embalažnih odpadkov in s tem trajnostno ravnanje (milne osnove so na voljo v večjih količinah), možnost kontrole nad naravnim izvorom sestavin, možnost kontrole nad sestavinami in dodatki, brez dodatnih parfumov, konzervansov itd., kreativno izražanje v procesu izdelave mila, trdo milo naj bi bilo od 2–3 x dlje v uporabi kot tekoče, domače milo je lahko tudi odlično in kreativno darilo za najbližje. Ustvarjalnica je bila del aktivnosti projekta Litijski inkubator za skupnost in trajnost #LIST.
V Klišejeve prostore se vrača tudi petkova liga, na katero vas vabimo vsak petek ob 19.00, da skupaj prezračimo Klišejeve družabne igre in Xbox.
Na naši spletni strani sedaj lahko najdeš članke o tem, kako pandemija spreminja angleški jezik, vrstah popotnikov in kakšen nov študentski recept.

Petkova liga

Ker se približuje izpitno obdobje, smo na Klišeju zopet začeli ponujati možnost tiskanja gradiva. Datoteko nam lahko pošlješ na mail klub.klise@gmail.com (sporoči nam: število strani/stran, črno-belo/barvno, obojestransko/enostransko). Lahko uredimo tudi vezavo. Ko bo gradivo pripravljeno, ti po e-mailu to sporočimo. Gradivo lahko prevzameš in plačaš račun vsako **sredo** od 16.00 do 18.00.
Letos zaradi nenavadnih razmer, ki jih je prinesla epidemija koronavirusa, začenjamo s poletno sezono uradnih ur mesec prej kot običajno. **Poletni delovni čas letos torej velja JUNIJA, JULIJA IN AVGUSTA, odprti bomo ob sredah od 16.00 do 20.00.**
Bodimo odgovorni drug do drugega, upoštevajmo preventivne ukrepe, za informacije pa se obračajmo na relevantne strani.

Stičišče Središče – podpora za društva in zasebne zavode

Avtorica članka: Ana Gregorič

Regionalno stičišče združuje društva, zasebne zavode in druge nevladne organizacije iz različnih vsebinskih področij delovanja. Tako smo na ravni Osrednjeslovenske regije tukaj za vas Stičišče Središče, ki se nahaja v Ljubljani in ga vodi Zavod Nefiks.

Vodja Stičišča, Jože Gornik: *»To, da imamo sedež v Ljubljani, pa nas ne ustavi, da ne bi aktivnosti izvajali tudi v drugih občinah te regije. Veseli bomo vaše pobude, izraženega interesa za sodelovanje ali pa samo vprašanja, na katerega vam lahko odgovorimo«.*

Naša vloga je podpora organizacijam v Osrednjeslovenski regiji.

IZVAJAMO INFORMIRANJE

- Vsak mesec pošiljamo e-obvestilnik Stičiščnik, ki ponuja aktualne informacije glede razvojnih potencialov za društva, zasebne zavode in druge nevladne organizacije.
- Vzpostavili smo mailing listo, ki se ji lahko pridružite vse organizacije, ki delujete na območju občine.
- Pod imenom Stičišče Središče nas najdete na Facebooku in Instagramu, vse informacije, vključno s prijavami na mailing liste, pa na www.sticisce-sredisce.si.
- Dosegljivi pa smo tudi na elektronski pošti sticisce@nefiks.si ali na telefonu 040 698 915.

IZVAJAMO IZOBRAŽEVANJA

- Vsak mesec izvedemo vsaj dve izobraževanji s področij, ki so aktualna za organizacije sektorja: financiranje, pridobivanje prostovoljcev, upravljanje, vodenje, promocija … Če se v vaši občini zberejo predstavniki vsaj šestih društev, nas kontaktirajte in bomo usposabljanje po dogovoru izvedli na območju vaše občine.
- Za organizacije, ki bi rade razvile dodatne dejavnosti, imamo poseben sklop usposabljanj »Organizacije z razvojnim potencialom«.

SVETUJEMO IN NUDIMO:

- osnovno pravno pomoč,
- osnovno pomoč pri administraciji nevladnih organizacij,
- projektno svetovanje,
- pomoč pri registraciji spletne domene in postavitvi spletne strani,
- pomoč pri pripravi vabil na dogodke, zbiranja prijav in beleženja kompetenc udeležencem z e-Nefiksom.

POMAGAMO VAM

- drugim organizacijam predstaviti vašo ponudbo in najti primerno storitev ali produkt, ki ga nudijo druge organizacije (npr. prostore, ozvočenje idr. …) – v nekaterih primerih celo brezplačno;
- v sklopu NVO prijazno najti primerno storitev ali produkt zase po ugodnih cenah ali brezplačno;
- postaviti spletno stran ali družbena omrežja – dvema organizacijama mesečno brezplačno.

Draga društva, zasebni zavodi in druge nevladne organizacije na področju občine Šmartno pri Litiji, vabimo vas, da se nam pridružite, saj lahko povezani skupaj ustvarjamo kvalitetno okolje za življenje vseh občanov. Več informacij najdete na naši spletni strani sticisce-sredisce.si.

Stičišče Središče

Regionalno stičišče združuje društva, zasebne zavode in druge nevladne organizacije iz različnih vsebinskih področij delovanja. Tako smo na ravni Osrednjeslovenske regije tukaj za vas Stičišče Središče, ki se nahaja v Ljubljani in ga vodi Zavod Nefiks.

INFORMIRAMO

- Vsak mesec pošiljamo e-obvestilnik Stičiščnik, ki ponuja aktualne informacije glede razvojnih potencialov za društva, zasebne zavode in druge nevladne organizacije.
- Vzpostavili smo mailing listo, ki se ji lahko pridružite vse organizacije, ki delujete na območju občine.
- Pod imenom Stičišče Središče nas najdete na Facebooku in Instagramu, vse informacije, vključno s prijavami na mailing liste pa na www.sticisce-sredisce.si.
- Dosegljivi pa smo tudi na elektronski pošti: sticisce@nefiks.si ali na telefonu 040698915.

SVETUJEMO IN NUDIMO:

- osnovno pravno pomoč,
- osnovno pomoč pri administraciji nevladnih organizacij,
- projektno svetovanje,
- pomoč pri registraciji spletne domene in postavitvi spletne strani,
- pomoč pri pripravi vabil na dogodke, zbiranja prijav in beleženja kompetenc udeležencem z e-Nefiksom.

IZVAJAMO IZOBRAŽEVANJA

- Vsak mesec izvedemo vsaj dve izobraževanji s področij, ki so aktualna za organizacije sektorja: financiranje, pridobivanje prostovoljcev, upravljanje, vodenje, promocija ... Če se v vaši občini zberejo predstavniki vsaj šestih društev, nas kontaktirajte in bomo usposabljanje po dogovoru izvedli na območju vaše občine.
- Za organizacije, ki bi rade razvile dodatne dejavnosti, imamo poseben sklop usposabljanj »Organizacije z razvojnim potencialom«.

POMAGAMO

- Drugim organizacijam predstaviti vašo ponudbo in najti primerno storitev ali produkt, ki ga nudijo druge organizacije (npr. prostore, ozvočenje idr ...) – v nekaterih primerih celo brezplačno.
- V sklopu NVO prijazno najti primerno storitev ali produkt zase po ugodnih cenah ali brezplačno.
- Postaviti spletno stran ali družbena omrežja – dvema organizacijama mesečno brezplačno.

www.sticisce-sredisce.si sticisce@nefiks.si 040 698 915

Napolnite ulične zbiralnike za stare aparate

Avtor članka: KSP Litija, d. o. o.

E-odpadki so posebni odpadki. Zaradi težkih kovin in drugih nevarnih snovi, ki jih vsebujejo, ne sodijo med mešane komunalne odpadke, zato jih je potrebno zbirati ločeno in oddati na posebna mesta.

Možnosti za njihovo oddajo je danes že veliko in ena izmed njih je tudi ulični zbiralnik. Širom države jih je postavljenih že 670, večinoma stojijo na večjih ekoloških otokih. Še posebej mali aparati in baterije se zaradi svoje majhnosti velikokrat znajdejo med mešanimi odpadki, ulični zbiralniki pa marsikaterega izmed njih uspešno prestrežejo in poskrbijo za pravilno obdelavo. Postavljeni so v organizaciji družbe **ZEOS, d. o. o.** v sklopu projekta Life **Gospodarjenje z e-odpadki**, pod sloganom E-cikliraj, ki je sofinanciran s strani Evropske komisije in Ministrstva za okolje in prostor RS. V Sloveniji smo v sklopu te mreže zbrali že dobrih 976 ton tovrstnih odpadkov. Njihove lokacije lahko najdete na spletnem zemljevidu na www.stariaparati.si.

Že vse od oktobra 2016 tudi v občinah Litija in Šmartno pri Litiji stoji 10 sivo-zelenih uličnih zbiralnikov za oddajo odsluženih e-odpadkov: malih aparatov in baterij. Pozicionirani so bili v sodelovanju z lokalnimi partnerji – zgoraj omenjenimi občinami ter podjetjem **KSP Litija, d. o. o.** V teh uličnih zbiralnikih se je od njihove postavitve zbralo že 18,9 tone malih aparatov in odpadnih baterij. Vsi občani in občanke so vljudno vabljeni, da tudi v prihodnje svoje e-odpadke odvržejo v enega izmed zbiralnikov v svoji bližini in tako pripomorejo k pravilni reciklaži dragocenih surovin, iz katerih se bo lahko naredilo nove izdelke. S tem boste prispevali k čistejšemu okolju in ohranjanju naravnih virov. Hvala!

Šmartno

BUTIČNA TRGOVINA

IZBRANIH IZDELKOV

Eko kmetija Vodnjov

sadni lističi
suhe hruške
cvetni prah
sok iz aronije

Dežela zelišč

čemaževi popki, domače marmelade, zeliščni sirupi, pira v prahu, rdeča šalotka v marinadi

MaQfino

namaz iz bučk, namaz iz jajčevcev, namaz iz dimljenih sušenih paradižnikov v ekstra deviškem oljčnem olju

Aleš Veber

unikatni izdelki iz suhega in svežega lesa (piščal, sladkornica, terilnik)

JAVNI ZAVOD
BOGENŠPERK

Staretov trg 25
1275 Šmartno pri Litiji
01 89 87 867
turizem@bogensperk.si

Vabljeni.

Poletje v Šmartnem

Avtorica članka: Maja Istenič, Javni zavod Bogenšperk

Zadnji junijski teden smo tudi uradno vstopili v poletje in končno lahko predstavimo poletni program, ki smo ga pripravili na Javnem zavodu Bogenšperk.

Čisto zares smo začeli že v preteklem tednu, ko smo v galeriji gradu Bogenšperk odprli **razstavo »Analiza in sinteza«** domače umetnice in slikarke, Gabrijele Hauptman. Razstava bo na ogled vse do sredine avgusta, natančneje 19. avgusta, ko bodo njene slike zamenjale **umetnine ruskega kiparja Nikolaja Mašukova**.
Dogodki, ki se bodo v tem poletju odvili, bodo pisani, prevladovala bosta glasba in kulinarika. Zvrstili se bodo kar trije kulinarični dogodki. **Okusi z gradu** v petek, 17. julija, ko se bodo na gradu predstavili lokalni ponudniki, ki bodo pripravili degustacijske krožnike svojih domačih izdelkov. Predstavili se bodo tudi vinarji, ki na gradu Bogenšperk oblikujejo vinsko ponudbo grajske kleti. Dober mesec zatem, 21. avgusta, bomo v središču Šmartnega kuhali na ulici. Ponovili bomo lanski dogodek Šmartno kuha. Kulinarično poletje zaključujejo **Okusi z gradu²** – izbrana gurmanska večerja izpod kuhalnic dveh izjemnih kuharjev, ki bosta tudi letos skupaj sestavila prvovrsten jedilnik in nam ga predstavila v dveh kulinaričnih večerih, 28. in 29. avgusta.
Glasbeno poletje začnemo v petek, 14. avgusta, s **koncertom Lee Rihtar**, ga nadaljujemo v avgustu s **Sabizmi**, mešanico glasbe in literature, ki jo ustvarja vsestranska umetnica Saba Selassi. Nato se prestavimo v september. V petek, 11. septembra, bomo najprej poslušali koncert skupine **Doc Rock**, čez natančno en teden pa pripravljamo še en zanimiv večer, na katerem si bosta glavno vlogo razdelili glasba in kulinarika po irsko – **Keltska skrivnost na Bogenšperku**. V nedeljo, 20. septembra, bodo na grajski terasi odzvanjali glasovi članov **Mešanega pevskega zbora Leo Fortis**. Nedeljo zatem, 27. septembra, pa zaključujemo glasbeno poletje s koncertom **Okteta Valvasor**.
Pisano poletno dogajanje pa barvamo s sklopom izobraževalnih vsebin. V nedeljo, 28. junija, so se udeleženci **zeliščarske delavnice** sprehodili po grajskem travniku in iz zelišč, ki rastejo okoli gradu, pripravili namaze in zeliščne čaje. Delavnico je vodila zeliščarka Jožica Bajc Pivec. Nadaljujemo z julijskimi ponedeljki. 20. julija s predavanjem **Zdravilna moč zelišč**, ki ga vodi Margita Vehar iz Dežele zelišč, 27. julija z **ustvarjalno delavnico**, ki jo pripravlja Barbara Dacar, na kateri bodo udeleženci ustvarjali z glino, in še prvi ponedeljek v avgustu, ko bo domača kmetija pripravila izobraževanje o **ekološkem kmetovanju**. V petek, 31. julija, bodo na grad prišli droži in skupaj z njimi **Anita Šumer**, ki bo izvedla predavanje o peki z drožmi. Konec avgusta na gradu Bogenšperk skupaj z **Glasbeno šolo Bučar** pripravljamo **glasbeni dan**, ki bo namenjen otrokom. Tradicionalno pa smo obeležili tudi državni praznik s **proslavo ob dnevu državnosti**, ki je bila v sredo, 24. junija, ob 20. uri.
Bodite del poletnega dogajanja v Šmartnem.

Datum	Dogodek	Izvajalec	Kraj
JULIJ 2020			
17. julij	Okusi z gradu	JZB	grad Bogenšperk
20. julij	Predavanje: Zdravilna moč zelišč	Margita Vehar	TIC
27. julij	Delavnica: Ustvarjamo z glino	Barbara Dacar	Staretov trg
31. julij	Predavanje: Peka z drožmi	Anita Šumer	grad Bogenšperk
AVGUST 2020			
3. avgust	Predavanje: Ekološko kmetovanje	Ekološka kmetija Vodnjov	TIC
14. avgust	Koncert: Lea Rihter	Lea Rihter	grad Bogenšperk
19. avgust	Odprtje razstave del umetnika Nikolaja Mašukova	Nikolaj Mašukov	grad Bogenšperk
21. avgust	Šmartno kuha	JZB	Staretov trg
27. avgust	Glasbeni dan na Bogenšperku	Glasbena šola Bučar	grad Bogenšperk
28. in 29. avgust	Okusi z gradu²	JZB	grad Bogenšperk
SEPTEMBER 2020			
11. september	Koncert: Doc Rock	Doc Rock	grad Bogenšperk
18. september	Keltska skrivnost na gradu Bogenšperk	Noreia	grad Bogenšperk
20. september	Koncert: MePZ Leo Fortis	MePZ Leo Fortis	grad Bogenšperk
27. september	Koncert: Oktet Valvasor	Oktet Valvasor	grad Bogenšperk

Šmartno kuha 2019

Zadnji spomladanski dnevi na gradu Bogenšperk

Avtorica članka: Marta Kotar, Javni zavod Bogenšperk

Zadnji spomladanski dnevi so na grad Bogenšperk prinesli prve skupine in kulturne programe.

V mesecu juniju so nas tako najprej obiskali prvi mali radovedneži iz Osnovne šole Šmartno pri Litiji, ki jih je v grajski knjižnici pričakala bivša učenka OŠ Šmartno, Ana Benedičič, ki je na čudovitih orglah zaigrala pesem ter radostno odgovarjala na zanimiva vprašanja. Zatem smo v petek, 5. junija 2020, predstavili velikega ruskega pesnika, pisatelja in dramatika Aleksandra Sergejeviča Puškina in odprli razstavo »Puškinova tema«, ruskega avtorja Nikolaja Petroviča Predeina. Razstavo je uradno odprl veleposlanik Ruske federacije v Republiki Sloveniji, njegova ekscelenca g. Timur Eyvazov, s svojim obiskom nas je počastila tudi operna in koncertno-komorna pevka, nagrajenka številnih mednarodnih tekmovanj, gospa Marina Igricka, ki je nastopila ob spremljavi pianistke gospe Aleksandre Pavlovič. V galeriji na gradu Bogenšperk smo tudi odprli razstavo domače umetnice, pesnice in slikarke, Gabrijele Hauptman. Na odprtju so vse prisotne nagovorili direktor Javnega zavoda Bogenšperk, g. Peter Avbelj, kuratorka razstave, magistra Ana Kocjančič, in magister Zoran Poznič, akademski kipar, ki v okviru Društva Lila kot mentor spremlja umetnico že 15 let. Slavnostno odprtje je s svojo glasbo popestrila tudi saksofonistka in vsestranska umetnica Saba Selassie. Pred nami so pravi poletni vroči dnevi in prepričani smo, da se prava osvežitev skriva v senci debelih grajskih zidov ter na plaži v Krčmi na gradu Bogenšperk. Veselimo se vašega obiska!

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
Občina Šmartno pri Litiji
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Vabilo

Avtorica članka: Maja Istenič, Javni zavod Bogenšperk

V sklopu projekta **»Prenova in oživitev Staretovega trga v Šmartnem pri Litiji«**, ki ga sofinancirata Evropski sklad za regionalni razvoj in Občina Šmartno pri Litiji, v Javnem zavodu Bogenšperk pripravljamo sklop štirih izobraževanj na temo prenosa tradicionalnih znanj in lokalne kulinarike.
Izobraževanja so brezplačna, **obvezna pa je prijava** na posamezno izobraževanje, saj je število mest omejeno.
Prijave sprejemamo na mail: turizem@bogensperk.si do zasedenosti mest. Ob prijavi navedite naslov delavnice, na katero se prijavljate, svoje ime in priimek, elektronski naslov in telefonsko številko.
Rok za prijavo je:
Vse dodatne informacije lahko dobite na turizem@bogensperk.si ali 01 898 78 67.

Termin	Naslov delavnice	Izvajalec	Rok za prijavo
Ponedeljek, 20. julij 2020	Zdravilna moč zelišč	Margita Vehar	13. julij 2020
Ponedeljek, 27. julij 2020	Ustvarjamo z glino: ročno oblikovanje gline	Barbara Dacar	20. julij 2020
Petek, 31. julij 2020	Demo drožomanija – demonstracijska delavnica peke z drožmi	Anita Šumer	24. julij 2020
Ponedeljek, 3. avgust 2020	Ekološko kmetovanje	Ekološka kmetija Vodnjov	27. julij 2020

Šmarska tržnica

Avtorica članka: Tanja Dolar

Znašli smo se v situaciji, v kateri se mora vsak od nas po svoje prilagoditi in najti pot, kako prebroditi razmere, ki jih do sedaj nismo poznali.

Našim domačim pridelovalcem smo želeli omogočiti nemoteno prodajo izdelkov in pridelkov še naprej, zato Javni zavod Bogenšperk v sodelovanju z Občino Šmartno pri Litiji vsak petek popoldan na Staretovem trgu organizira začasno Šmarsko tržnico. Ponudniki med 11. in 17. uro obiskovalcem ponujajo svoje pridelke zgodnje zelenjave, proizvode iz reje domačih živali in predelane proizvode iz rastlinskih pridelkov.
Z nami so ponudniki Čebelarstvo Dremelj (med in čebelji pridelki), Kmetija Kotar (mleko in mlečni izdelki) in Kmetija Kos Ivan (sezonska domača zelenjava).
Podprimo lokalne pridelovalce hrane z nakupom svežih in domačih izdelkov.
Vabljeni!

Lilin vrtiljak

Avtorica članka: Aleksandra Krnc

Življenje se počasi vrača v svoje stare tirnice in tudi Lilovci smo težko čakali, da naš atelje spet odpre svoja vrata in se igra domišljije, barv in oblik začne.

Ni bilo veliko časa za načrte, saj smo se takoj lotili dela tam, kjer je marca obstalo … V kiparski delavnici čakajoče figure dobivajo svojo končno podobo.
V času karantene nas je presenetila žalostna novica, da je naši kolegici Dunji Guček pogorela kavarnica, ki svojih duri še niti ni dobro odprla. Ob obnovi je k novi podobi prispevala Lila. Prijeten ambient ustvarjajo slike članov Lile, ki so bile naslikane prav s tem namenom. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili našemu Andreju Hostniku, ki se je še posebej zavzel in sam izdelal čudovite lesene okvirje za slike, ki lokalu dajejo poseben čar.
Javorje je gostilo letošnji Ex Tempore, na katerem so izpod prstov, čopičev, peres in fotografskih objektivov nastajala dela, ki pripovedujejo zgodbo o furmanih in bodo postavljena na ogled na tematski razstavi v zimskem času.
Veselimo se slikanja na Muzejsko noč, ki bo letos 20. 6. 2020, ko bo zagotovo ustvarjati prav posebno.
In še prelepa novica, ki je pozlatila Lilin vrtiljak! Zlato Jerebovo priznanje prejme Pavel Smolej, srebrni Jerebovi priznanji prejmeta Marija Bregar Hostnik in Danijela Kunc, LILA pa prejme županovo priznanje.
In Lilin vrtiljak se vrti … vrti naprej …

LAS Srce Slovenije

Bi radi ponudbo svoje kmetije nadgradili z jagodami?

Mentorska kmetija pri Ropet iz Volčjega Potoka išče kmetijo ali posameznika, ki se zanima za pridelavo in predelavo jagod.
Projekt LAS Srce Slovenije Odprta vrata kmetij, ki je sofinanciran s sredstvi Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020, spodbuja rast lokalne prehranske samooskrbe in dviguje vrednost kmetijskim proizvodom, zato so sodelujoče kmetije pri projektu razvile mentorske programe individualnega svetovanja.
Domen Virant je primer zagnanega mladega kmeta iz Volčjega Potoka, ki želi predati svoje znanje o jagodah – vse od vzpostavitve nasada, oskrbe rastlin do predelave jagod. V primeru, da vas zanima pridelava in predelava okusnih rdečih sadežev, pokličite na telefonsko številko 031 267 158 in se dogovorite za individualno svetovanje.

Želite pospraviti delavnico starega orodja?

Ne vrzite starega orodja proč. Center za zunanjo ureditev zbira skupaj s partnerji projekta LESARIUS – Izkusi – Ustvarjaj – Spoštuj! za svoj nov muzej staro orodje in druge predmete, povezane z dejavnostmi kolarstva, tesanja, mizarstva, sodarstva, rezbarstva, pletarstva ipd.
Vse, ki imate staro orodje, ki se navezuje na te dejavnosti in ga ne potrebujete več, prosijo, da ga podarite za novo muzejsko zbirko na Veliki Preski pri Litiji. Stari predmeti jim bodo prišli zelo prav, saj bodo lahko z njihovo pomočjo predajali znanje, povezano z lesarstvom in drugimi starimi poklici, naprej mladim obiskovalcem.
Za informacije pokličite Petro Kos na 031 615 020 ali ji pišite na info@zunanjaureditev.com.
Projekt LESARIUS – Izkusi – Ustvarjaj – Spoštuj! je sofinanciran s sredstvi Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020 preko LAS Srce Slovenije.

Mija Bokal

Pridobite znak kakovosti Srca Slovenije

Avtorica članka: Mija Bokal

Če v Srcu Slovenije ustvarjate rokodelske izdelke oz. izdelke unikatnega in industrijskega oblikovanja ali pridelujete in predelujete prehranske izdelke, lahko kakovost izdelkov preverite s prijavo na razpis za uporabo Kolektivne tržne znamke Srce Slovenije.

Fizične osebe z dejavnostjo, nosilci kmetijskih gospodarstev in podjetja iz občin **Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica, Moravče in Šmartno pri Litiji** se lahko na razpis **prijavite brezplačno**, saj bo ocenjevanje izvedeno v sklopu projekta sodelovanja LAS Od tradicionalnih spretnosti do sodobnih ruralnih turističnih produktov, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020.
Rok za prijavo je **5. oktober 2020**. Interes za prijavo pa sporočite že prej, nekje do začetka septembra. Preverite razpisne pogoje na spletni strani http://www.srce-slovenije.si/okolje. Dodatne informacije: rokodelski izdelki – Mija Bokal, 01 896 27 13, mija.bokal@razvoj.si, prehranski izdelki – Tina Pregel, 01 896 27 14, tina.pregel@razvoj.si. S certifikatom Srca Slovenije se ponaša že 55 ponudnikov. Pridružite se jim še vi!

Zahvala za nakazilo sredstev, zbranih v akciji Manj svečk za manj grobov

Najlepše se vsem sodelujočim zahvaljujemo za donacijo sredstev v višini 5.467,90 €, zbranih v akciji Manj svečk za manj grobov za pomoč pri nabavi stopniščnega vzpenjalca, v vrednosti 7.899,50 €.
Zahvala gre tudi vsem drugim udeležencem, ki so sodelovali pri zbiranju sredstev.
Upamo, da bomo tudi v bodoče tako uspešno sodelovali.
S spoštovanjem in lep pozdrav!

ZD LITIJA

Direktorica ZD Litija:
Jožefa Kežar, dr. med.
spec. gin. in por.

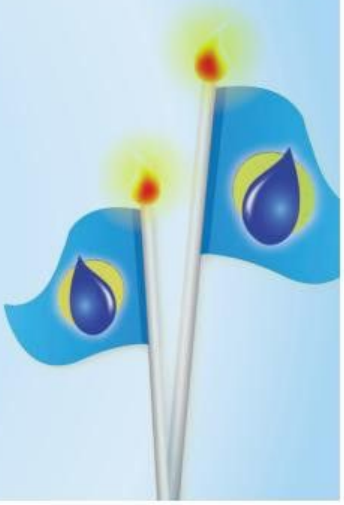

Nov zagon za razvoj turizma

DRUŠTVO ZA RAZVOJ PODEŽELJA LAZ

Jablaniška dolina

Avtorica članka: Tjaša Bajc

Turistična društva, ki se nahajamo v bližini Ljubljane, izkoriščamo priložnosti turističnega potenciala v obliki dodatne ponudbe za obiskovalce Ljubljane. V okviru projekta Turizem na podeželju, ki smo ga skupaj oblikovala štiri društva, izkoriščamo tako potencial turističnega območja kot tudi potencial razvoja storitve.

Sestanek projektne skupine na Bregu

V okviru projekta Turizem na podeželju, financiranega s strani Ministrstva za javno upravo v okviru Javnega razpisa za razvoj in profesionalizacijo nevladnih organizacij in prostovoljstva 2019, smo štiri društva, vključena v projekt (Društvo za razvoj podeželja LAZ, Turistično okoljsko društvo Županova jama, Turistično društvo Cer Cerovo in Turistično društvo Tuhinjska dolina), za čas dveh let zaposlila po eno osebo, ki skupaj tvorijo strokovno projektno skupino, ki bo opravljala naloge trženja in promocije turističnih produktov.

Obstoječa ponudba, ki jo bomo okrepili, je ogled kraškega bisera Županove jame, interaktivna naravoslovna učna pot Po poteh vodomca, kolesarski, pohodniški, prireditveni turizem, pokriti prostor za prireditve in geološka zbirka savskih prodnikov na Bregu pri Litiji.

Stalna razstava savskih prodnikov, na kateri je razstavljenih več kot 300 značilnih in edinstvenih primerkov kamnin iz bogate geološke dediščine porečja reke Save, je postavljena v gasilskem domu na Bregu. V lanskem letu je bila v razstavnem prostoru postavljena tudi **razstava ptic**, ki domujejo ob reki Savi. Na razstavni steni se nahajajo fotografije 36 ptic z opisi in zvočno opremljenim značilnim oglašanjem. Razstavni prostor je ponovno odprt. Po predhodnem dogovoru na telefon 051 312 739 ali po e-pošti info@laz.si si obe razstavi s poljudno razlago lahko ogledate.

Vabljeni!

Korona sezona ŽPZ LAZ

Avtorica članka: Manca Vidic

Pevke Ženskega pevskega zbora Laz smo letošnjo pevsko sezono konec avgusta začele polne elana in načrtov.

Oktobra smo na koncertu gostile dva češka zbora, s kratkima nastopoma smo se družile s starejšimi v Domu Tisje in v litijski enoti Šmelc ter skupaj praznovale tri okrogle obletnice naših pevk. Kot vsem ostalim je virus zagodel tudi nam, in tako se je naša pevska sezona končala že v marcu. Kar pa ne pomeni, da se je končala tudi naša družabna sezona – seveda z upoštevanjem vseh pravil. Najprej smo se družile preko video klicev, od konca maja pa se nam je uspelo srečati tudi v živo in tako sezono zaključiti, kot se spodobi – s piknikom. Sedaj pa naši glasovi že komaj čakajo konec avgusta, ko bomo znova zapele skupaj.

V našo sredino pa lepo vabimo nove pevke. Te mika petje, druženje in si prosta ob torkih zvečer? Če si na vse odgovorila z da, vabljena, da se nam pridružiš! Piši nam na mail drustvo.laz@gmail.com ali na telefonsko številko 040 918 189 (Manca). Čim prej nam piši oziroma nas pokliči, da naslednjo sezono začnemo skupaj.

Duhovna oskrba v Domu Tisje

Avtorica članka: Simona Pelko

Dom Tisje je življenjsko okolje, ki starejšim nudi primerno oskrbo, možnost bivanja in kvalitetno preživljanje svojih let, ki jih zaradi starosti, bolezni ali onemoglosti ne morejo več preživeti samostojno ali v oskrbi svojih sorodnikov. Ker so mnogi stanovalci v domu globoko verni ter zvesti kristjani in ker potrebujejo duhovno tolažbo in moč, ki jo daje vera v času bolezni, trpljenja, onemoglosti, si duhovniki prizadevajo skupaj z vodstvom domov poskrbeti za primerno duhovno oskrbo v obliki rednih bogoslužij, obiskov, pogovorov in podeljevanjem zakramentov.

Zagotavljanje duhovnih potreb je za mnoge naše stanovalke in stanovalce zelo pomembno in želeno. Poznamo več aktivnosti, s katerimi jim lahko pomagamo ohranjati stik z individualno, pa tudi z občestveno duhovnostjo …

DUHOVNI SPOMIN: je pogovor o prejšnjih religioznih in duhovnih dogodkih. Tak pogovor daje skrbnikom, zaposlenim, ki se ukvarjajo s starejšimi, in starejšim ljudem možnost, da pregledajo duhovne potrebe in razvijejo prijateljstvo, bogatijo z znanjem in izkušnjo drug od drugega.

DUHOVNA ZGODOVINA: le-ta vsebuje spraševanje o pomembnosti vere in prepričanj v življenju človeka. Osredotočeno je na spraševanje o veri, o pomembnosti vere v življenju stanovalca.

PREGLED ŽIVLJENJA – ŽIVLJENSKA ZGODBA: s katero spoznavamo stanovalčev osebni smisel življenja in koliko mu pomeni vera.

GLASBA PESEM: pozitivni učinki glasbe in petja na dobro je izdala testno študijo, v kateri je ugotovila, da včlanitev v pevski zbor vpliva na zmanjšanje depresije in izboljša kakovost življenja pri starejših ljudeh z demenco, ki živijo v domu za starejše. Še posebej pa je pomembno skupno prepevanje verskih pesmi, ki napolnijo dušo z upanjem in tolažbo.

ČAŠČENJE, MOLITEV, RITUAL: skrb za povezanost starejših ljudi z njihovimi družinskimi rituali, običaji in rutinami ohranja njihov spomin v dobri kondiciji.

PRISOTNOST, BITI TAM: prisotnost neke druge osebe lahko pripomore k duhovnemu potovanju človeka. To je dobra podpora v težkih časih in takrat, ko človek išče smisel življenja.

POSLUŠANJE: pozorno poslušanje je kot nekakšna duhovna vaja. Pozorno poslušanje človeka ali skupnosti prinaša darilo časa in pozornosti, kakor tudi podporo za duhovno delo upanja, smisla in namena.

V mesecu maju in juniju v našem domu poteka vsakodnevna duhovna dejavnost, in sicer ŠMARNICE v mesecu maju ter VRTNICE v mesecu juniju. V teh srečanjih so zajete vse prej naštete aktivnosti, saj so prilika za molitev, prepevanje, poslušanje, prisotnost, obujanje spominov in zgodovine. Ta srečanja nas še bolj povezujejo med seboj in napolnjujejo z upanjem, da nas nekaj (oz. nekdo) nad nami z veliko skrbnostjo spremlja skozi življenje. Vsa duhovnost v »naši hiši« je torej usmerjena k iskanju smisla, ki človeku omogoči, da se lažje sooča s težavami, ki ga spremljajo v vsakdanjem življenju. Starejši ljudje so težavam in stiskam še bolj izpostavljeni, zato je pomembno, da jim pomagamo najti smisel, da bodo čimbolj kakovostno in doživeto živeli to obdobje. S tem pomagamo graditi most, ki nas bo popeljal drug do drugega in krepil naše odnose.

Zaključni nastop Glasbene šole Bučar

Avtor članka: Simon Bučar

V nedeljo, 14. 6. 2020, so se ob zaključku šolskega leta v atriju gradu Bogenšperk predstavili učenci Glasbene šole Bučar. Skupno smo slišali kar 25 učencev programa diatonična harmonika, kitara, klaviature, bobni in solo petje.

Našega zaključnega nastopa na gradu Bogenšperk smo se po nekoliko drugačnem šolskem letu zelo veselili tako učenci kot tudi učitelji. Kljub večtedenskemu delu na daljavo so učenci pridno trenirali svoje prste in glasilke. V prvem delu so se predstavili kitaristi pod mentorstvom Primoža Hudoklina, učenka programa klaviature, ki jo poučuje Janja Šuštaršič, učenec na bobnih, mentorja Matjaža Ogrina, in mlada pevka, ki ji svoje znanje predaja mentorica Teja Saksida. Slišali smo zelo raznolik program, vse od otroških pesmic najmlajših pa do pravih rokerskih skladb ter čudovitih balad starejših učencev. Čeprav nam vreme ni bilo najbolj naklonjeno in nas je vmes presenetila ploha, se učenci programa diatonična harmonika niso dali. V drugem delu smo tako slišali sanjave valčke in poskočne polke učencev, ki jih poučuje vodja glasbene šole, Simon Bučar. Zaigrali so nam tako posamezno kot tudi v duetih, za zaključek pa presenetili s skupno točko, Ljubezenskim venčkom, za katerega so v sodelovanju s tremi ansambli posneli tudi videospot, ki si ga lahko ogledate na družbenih omrežjih. Z dobro glasbo so pričarali odlično vzdušje in priklicali tudi malo sonca. Hvala Javnemu zavodu Bogenšperk, s katerim sodelujemo že nekaj let, tako da lahko rečemo, da so naši nastopi postali že tradicionalni.

Lepo glasbeno poletje vam želimo vsi mentorji Glasbene šole Bučar in se vidimo ponovno septembra v glasbenih učilnicah. No, prej še lepo vabljeni na naš osmi glasbeni projekt »S harmoniko po Posočju« in na Glasbeni dan na grad Bogenšperk. Vse informacije o dogodkih najdete na naši spletni strani www.bucar.info.

Dan veteranov

OBMOČNO ZDRUŽENJE VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO LITIJA-ŠMARTNO

Avtor članka: Ivan Lovše, predsednik

Letos smo veterani praznovali malo drugače. Ob dnevu veteranov je bil na Geossu narejen posnetek poslanice predsednika ZVVS Ladislava Lipiča in predsednika ZPVD SEVER dr. Tomaža Časa.

Posnetek je bil objavljen na RTV Slovenija in na spletni strani. Te slovesnosti sva se udeležila tudi predsednik OZVVS Litija Šmartno Ivan Lovše in predsednik PVD SEVER Odbor Litija Dušan Jovanovič. Oba govornika sta v svojih prispevkih izpostavila nekatere pomembne dogodke pri osamosvajanju Slovenije iz leta 1990 in 1991. Veterani svoj praznik 17. maj povezujemo z dogodki iz leta 1990, ko Teritorialna obramba ni oddala orožja, hranjenega izven objektov Jugoslovanske ljudske armade, v objekte JLA. Tudi Litija je ena od občin, v kateri je orožje ostalo v lasti Občinskega štaba za Teritorialno obrambo. Vse od maja pa do oktobra se je izvajalo fizično varovanje orožja v obliki stražarske službe z obvezniki Teritorialne obrambe. V mesecu oktobru se je zaradi varnostnih razlogov orožje preselilo na več tajnih lokacij. Izbrane so bile primerne lokacije in zaupanja vredni posamezniki, ki so bili pripravljeni v svojih prostorih hraniti orožje in strelivo. V mesecu novembru in decembru 1990 je bila izvedena predaja orožja in streliva 64 pripadnikom Občinskega štaba za TO. Namen je bil varovanje občinskih struktur in varovanju pomembnih poti v in skozi občino. Sledil je vpoklic enot leta 1991. Štab s prištabnimi enotami je bil angažiran od 24. 6. 1991 do 20. 7. 1991. Enote so imele nalogo zavarovanje štaba

in občinskih struktur, širše pa zavarovanje poti, ki so vodile preko občine. Bataljon je bil angažiran od 30. 6. 1991 do 14. 7. 1991. Enota je bila razporejena vzhodno od Ljubljane, poveljstvo v Domu občanov Hrušica, enote Bizovik proti Orlam. V torek, 3. 7. 1991, so dobili nalogo napada na vojašnico na Metelkovi. Oblečeni smo bili v obleke JA z zvezdo. Odred je bil angažiran od 24. 6. do 11. 7. 1991. Enota je bila razporejena severovzhodno od Vojašnice bratstva in enotnosti v krajih Zadobrova, Novo Polje. Enota je dobila nalogo napasti Vojašnico bratstva in enotnosti.

Vemo, da je bila TO namenjena ščititi svoj prostor. Za Litijo je pomembno, da so bili teritorialci angažirani v Ljubljani, ker Ljubljana ni bila sama sposobna braniti svojega prostora. V Ljubljani je bilo angažiranih 855 pripadnikov, v varovanju Litije pa 243. Tako je Litija skupaj prispevala 1098 pripadnikov TO ob osamosvojitvi Slovenije.

Za Litijo je pomembno, da so se vsi pripadniki živi in zdravi vrnili domov.

Veterani, bodimo ponosni na svoja dejanja izpred 30 let.

… so pa šli kosit, zvečer pa sladko vince pit …

Avtor članka: Franci Vidic

Ob brnenju traktorjev, kosilnic in nakladalk smo kar malček pozabili, da so ne tako dolgo nazaj travo kosili ročno, s koso. Takšno opravilo je bilo v primerjavi z današnjim načinom precej težje in zamudnejše. Vendar je imelo svoj čar. Ljudje so se ob delu družili, se poveselili, kaj pojedli in popili in se na koncu dobre volje razšli – do naslednje košnje. Nekaj tega doživetja v »KS Miška« vsako leto ob pomoči prijateljev organizira Gradiškov Peter. Trava sicer sama raste, Peter pa poskrbi, da se nabere dovolj koscev, da so kose dobro sklepane, da spremljajoče osebje z napitki preprečuje pregretje katerega od udeležencev. In na koncu tudi za obilno malico. Seveda je ob tem odveč napisati, da se je utrujenost zavlekla v noč, sodelujoči pa smo bili prešerno razpoloženi.

Skratka: »KS Miška« funkcionira!

Možje v akciji

Na koncu pa slikanje z dekleti, ki so poskrbela, da fantje niso padli v »švohust«.

Slovenija, moja dežela

Avtor članka: Uroš Pušnik

Že naši dedi in babice so vedeli, da smo doma na koščku čudovite zemlje, ki je raj za človeka, čeprav so se tudi sami mnogokrat znašli v težkih časih in pred mnogimi preizkušnjami. Pogostokrat se znajdemo pred slednjimi tudi v današnjih časih, pa vendar …

Na predvečer praznika, 24. junija, smo se mnogi zbrali najprej v župnijski cerkvi, v kateri je pred občinsko proslavo potekala sv. maša za domovino, ki jo je vodil domači župnik g. Marko Mohor Stegnar. Po njej pa smo se preselili na trg pred cerkvijo, kjer so nas in domovino najprej pozdravili zvonovi, po Zdravljici pa smo s proslavo počastili praznik dan državnosti.
V uvodnem delu nas je župan g. Rajko Meserko spomnil z zgodovinskimi besedami na naše sanje …, dovoljene so in prav je, da sanjamo, novo jutro, novo dobo; da sanjamo tudi danes o edinosti, sreči in spravi, na katere moramo tudi v teh časih še kako računati. *»Naši predniki so za ohranitev jezika, vere in pripadnosti narodu šli vedno v boj …,«* pa je poudaril slavnostni govornik g. Jernej Lampret in dodal, da se tudi v teh čudnih časih srečujemo z različnimi vrstami preizkušenj. Žal politika prevečkrat narod deli, politiki pa mnogokrat pozabljajo, da so nam naši predniki izbojevali svobodo, jezik, ohranili kulturo in v vseh preizkušnjah vstali, tudi zaradi vere, ki so jo imeli, močnejši. »V čast domovine zvonijo zvonovi tudi danes, in ko se zasliši še preprosta pesem deklet in žena, fantov in mož, takrat začutimo v srcu tudi državo.« je zaključil g. Jernej Lampret.
V kulturnem programu, ki ga je povezovala Lara Koci, so sodelovali člani Pevskega društva Zvon, proslavo so polepšali zbrani praporščaki, med množico obiskovalcev pa so bili tudi poslanec DZ g. Boris Doblekar, litijska podžupanja ga. Lijana Lovše, ravnatelj OŠ Šmartno pri Litiji g. Tomaž Rozina, šmarski župnik g. Marko Mohor Stegnar ter duhovni pomočnik g. Vinko Malovrh.
V kulturnem programu smo se spomnili pomembnih svetovnih, predvsem pa za Slovenijo pomembnih mejnikov in uživali v izbranih slovenskih pesmih. Po koncertu smo se v prijetni družbi in ob pogostitvi še zadržali na prenovljenem Staretovem trgu.
Slišali smo ta večer, da *»Po vojnah svet ni nikoli več tak, kot je bil prej!«*, kar lahko z gotovostjo tudi mi potrdimo. Zato sanjajmo in ustvarjajmo lepši in prijaznejši jutri.

»Resnica vas bo osvobodila«

Avtor članka: Uroš Pušnik

Zgornje svetopisemske besede evangelista Janeza si je izbral slavljenec g. Vinko Malovrh tudi za zlatomašno geslo. Šmarski duhovni pomočnik g. Vinko namreč letos obhaja 50 let duhovniškega posvečenja.

Navkljub časom, v katerih smo, se je g. Vinko zahvalil skupaj s šmarskimi farani za svojo prehojeno pot. V nedeljo, 28. junija, so se mu ob oltarju pridružili še šmarski rojak p. Benedikt Lavrih, zlatomašnikov pridigar g. Simon Kvaternik ter domači župnik g. Marko Mohor Stegnar. V mašnem nagovoru je g. Simon Kvaternik poudaril, da je človek ob rojstvu poklican kot božji mož, saj ima vsak posameznik posebno poslanstvo. Vključeni smo v skupno duhovništvo v tem življenju, saj smo z izpovedjo vere izzvani, da oznanjamo Božjo moč, da prinašamo besedo tolažbe trpečim, iščočim in pomoči potrebnim. » … *Globoko smo hvaležni za g. Vinkota, za njegovo darovanje moči za ljudi in njegovo vez s Kristusom, ki je središče našega življenja … Bog ne pozabi svojih služabnikov, božji mož se ne upokoji, ampak se daruje in gre do konca!«* je še dodal.
Poleg zlatomašnikovih domačih, prijateljev in znancev so se sv. maše udeležile tudi narodne noše, lepo število domačih faranov, slovesnost so polepšali domači pritrkovalci, Žvrgolevčki ter številni šmarski pevci. Svetost bogoslužju je dajala ubrana molitev vseh zbranih.
Besede zahvale so zlatomašniku izrekli člani ŽPS-ja, pevci in posamezni farani; sam pa se je ob koncu zahvalil vsem, ki so sodelovali pri pripravi jubilejnega bogoslužja, predvsem pa se zahvaljuje za voščila, molitve in duhovno podporo. Dopoldansko druženje smo zaključili v prijetnem in sproščenem vzdušju pred mežnarijo. G. Vinko, Bog vas živi!

Skupaj v 1. A ligi

Avtor članka: ŽRD Litija

V sezoni 2020/21 bo članska ekipa drugo leto zapored igrala v najelitnejšem klubskem tekmovanju v Sloveniji, v 1. A državni rokometni ligi za ženske.

Vse mlajše selekcije bodo svoje znanje potrjevale v svojih kategorijah. Veseli in ponosni smo, da imamo pri tem podporo naših sponzorjev in donatorjev. Verjamemo, da imamo skupno zavedanje, da so gibanje, socializacija, druženje in pripadnost kolektivu še kako pomembni za optimalen razvoj mladih. Skupaj si želimo, da bi čim več mladih deklet našlo zadovoljstvo, interes in predvsem zdrav način zapolnitve prostega časa ter gradile in krepile samozaupanje in samopodobo, kar lahko nudi aktivno ukvarjanje s športom. V partnerstvu s podjetji Neolink, Panteon, Omahen transport, BTC City, Vzajemna, Peskokop Kepa, Foto studio Litija, Urarstvo Big ban, Frtica, Bendra mont, BS Petrol – Zdravko Nabernik, Hyundai, Hummel, Nova Ljubljanska banka in drugimi donatorji omogočamo mladim dekletom aktivno ukvarjanje z najlepšim in najuspešnejšim kolektivnim športom v Sloveniji – ROKOMETOM. Tudi medsebojno sodelovanje in podpora različnih društev prinašata zadovoljstvo na obeh straneh. Veseli smo sodelovanja s Plesno športnim društvom NLP. Na tekmah članske ekipe so med premori s svojimi odličnimi plesnimi nastopi navduševali številčno publiko na tribuni. Ob tej priliki ne gre pozabiti na Občino Litija, ki je prepoznala Žensko rokometno društvo Litija kot uspešno in zdravo jedro za mlade športnice, pa tudi podporo Občine Šmartno pri Litiji. Vse naše ekipe s svojimi odličnimi rezultati potrjujejo dobro delo, ki je plod dobrega dela vseh članov društva, medsebojnega sodelovanja in podpore lokalne skupnosti. Tudi v prihajajoči tekmovalni sezoni bomo naprej gradili naša skupna partnerstva. Pridružite se nam!
Športni pozdrav!

Obvestilo

Cenjene stranke obveščamo, da je Upravna enota Litija

v ponedeljek, 22. 6. 2020, pričela poslovati na novi lokaciji v prostorih Občine Litija,

na naslovu Jerebova ulica 14, Litija.

Telefonske številke in elektronski naslovi ostanejo nespremenjeni.

Upravna enota Litija

Pojdem v maj vseh majev,
pojdem na rožne poljane,
kjer najdem vse svoje zbrane,
od včeraj in kdo ve kdaj.
Pojdem v kraj vseh krajev,
pojdem v maj vseh majev.
(Tone Kuntner)

ZAHVALA

4. maja smo se poslovili od

MARIJE HAUPTMAN

(4. 5. 1939–25. 4. 2020)
iz Vintarjevca.

Hvala vsem, ki ste ji bili v pomoč in oporo v zadnjem času življenja: sorodnikom, prijateljem, sovaščanom, patronažnim sestram, osebni zdravnici dr. Hauptmanovi in še posebno bratu Jožetu.
Zahvaljujemo se g. župniku Marku Stegnarju, g. Francu Mačku in bratu Jožetu za lepo opravljen obred, nečakinji Jelki za poslovilne besede in violinistki Emi za žalne melodije.
Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

Gorje mu, kdar v nesreči biva sam,
a srečen ni, kdar srečo uživa sam.
(iz Mickinega dnevnika)

ZAHVALA

V 100. letu nas je zapustila naša mama – babi,

MARIJA HAUPTMAN,

Feliksova Mici iz Zgornje Jablanice,
12. 11. 1920–14. 6. 2020.

Hvala vsem, ki ste jo v njenih zrelih letih obiskovali in ji z obiski polepšali dneve. Posebna zahvala Miji Loc za skrbno nego v zadnjih letih ter dr. Benedičiču. Hvala kvartetu Spomin, trobentaču Gašperju Namestniku ter župniku Acu Jerantu za lepo opravljen obred. Hvala tudi vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, za darovano cvetje, sveče ter denar za dobrodelne namene.

Vsi njeni

V tihem pomladnem večeru,
ko sonce za goro je šlo,
zapeli so lovski rogovi
melodijo ti nežno v slovo ...

ZAHVALA

V 93. letu starosti se je od nas poslovil

FRANC KRALJ

iz Šmartnega pri Litiji.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za stisk rok, izrečeno sožalje, misli tolažbe, darovano cvetje in svečke. Hvala dr. Nikolaju Benedičiču in drugemu osebju ZD Litija za vso zdravstveno oskrbo. Hvala lovskim tovarišem LD Litija, Pihalnemu orkestru Litija, Zasavskim rogistom, šmarskim pevcem, praporščakom, Zvezi društev civilnih invalidov vojn, g. župniku in KSP Litija za ganljivo izvedeno pogrebno slovesnost.
Zahvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.
Naj vsem nam ostane v lepem spominu!
Vsi njegovi

Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči.
Zdaj tiho, mirno spiš, bolečine
ne trpiš, a čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.

ZAHVALA

Zapustila nas je

ALBINA MERČUN

(26. 1. 1935–20. 6. 2020)
iz Spodnje Jablanice.

Ob boleči izgubi ljube mame najlepša hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Hvala tudi gospodu župniku Marku za lepo opravljen obred, pogrebni službi KSP Litija, pevcem za ganljivo zapete pesmi in gospodu Zavrlu za poslovilne besede ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

Minilo je eno leto, odkar si nas zapustila mama, stara mama in teta

STANISLAVA BALANT,

29. 4. 1941–25. 6. 2019.

Zahvaljujemo se vsem, ki jo ohranjate v spominu in postojite ob njenem grobu.

Vsi njeni

Ni te več na vrtu in v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši.
Če lučko na grobu ugasne vihar,
je v naših srcih ne bo nikdar!

V SPOMIN

Mineva leto dni, odkar je k svojemu stvarniku odšel dragi mož, oče, tast, dedek in pradedek

JOŽE BAJC

7. 1. 1928–19. 7. 2019
iz Gradiških Laz.

Hvala vsem, ki s spomini v srcu postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

Portreta zakoncev Apfaltrern na gradu Bogenšperk

Avtor članka: Tim Šteferl

V predprostoru poročne dvorane na Bogenšperku obiskovalca pozdravita dva oljna portreta zakoncev Apfaltrern, predstavnikov plemiške rodbine, ki je skoraj sedem stoletij pomembno soustvarjala in krojila zgodovino Šmartnega in okolice.

Portreta sta nekdaj krasila sobane dvorca Grmače, ki je stal v Zavrstniku, nedaleč stran od Šmartnega pri Litiji. Med drugo svetovno vojno je bila v dvorcu nemška vojaška postojanka, zato so partizani leta 1943 ali 1944 dvorec požgali in minirali. V požigu je bilo uničene veliko notranje opreme, po vojni so okoliški prebivalci brezsramno izropali še tisto, kar je ostalo, razvaline pa odstranili. Pa vendar ves inventar ni bil izgubljen. Že na začetku vojne je lastnik dvorca, baron Rihard Apfaltrern, ki je sicer živel na Dunaju, dal najdragocenejše stvari odpeljati na varno na avstrijsko Koroško. Med stvarmi, ki so ostale na Grmačah, sta bila tudi oba omenjena oljna portreta, ki v požigu na srečo nista bila poškodovana. Po vojni so ju odnesli iz ruševin dvorca, kasneje pa prenesli na obnovljeni grad Bogenšperk, kjer visita še danes.

Portreta sta datirana z letnico 1875. Zanesljivih virov, ki bi nedvomno dokazovali, kdo sta portretiranca, ni. Znano pa je, da ju je naslikal znan slovenski portretist Ivan Franke. Domnevno sta upodobljena baron Rudolf Apfaltrern in njegova žena, baronica Silvine, rojena grofica Margheri. Zakonca sta posedovala dvorec Grmače v drugi polovici 19. stoletja. Rudolf Apfaltrern se je rodil leta 1819 v Jihlavi na Češkem, leta 1855 pa je od svojega strica Alojza Apfaltrerna podedoval dvorec Grmače in posesti v Beli krajini. Leta 1856 se je v cerkvi sv. Mihaela pri Novem mestu poročil s takrat 23-letno grofico Silvine Margheri, potomko plemiške rodbine, ki je posedovala gradova Stari grad in Otočec. Zakonca sta se po poroki preselila na Grmače, o njunem življenju ni veliko podatkov, v zakonu nista imela otrok. Menda sta finančno in materialno podpirala gradnjo šole in gasilskega doma v Šmartnem, pogosto sta tudi nastopala kot krstna botra šmarskim in litijskim otrokom. Rudolf Apfaltrern je leta 1893 umrl na gradu Krupa v Beli krajini, pokopan pa je v rodbinski grobnici Apfaltrerjev na litijskem pokopališču. V oporoki je posesti zapustil svojima nečakoma Rihardu in Arturju Apfaltrernu pod pogojem, da se naučita slovensko. Baronica Silvine je svojega moža preživela za devet let, umrla je na Grmačah leta 1902, pokopana je ob svojem možu.

Za dvorcem Grmače (nem. Grünhof) danes praktično ni več sledu. Pred leti je bila zaradi gradnje naselja na hitro, brez vednosti spomeniške službe, porušena zelo dobro ohranjena konjušnica iz 17. stoletja. Na imenitni dvorec in nekoč urejeno okolico danes spominjajo le še fotografije.

Portreta zakoncev Apfaltrern na Bogenšperku. (foto: Tim Šteferl, 20. 6. 2020)

Fotografija dvorca Grmače z začetka 20. stoletja (zasebni arhiv avtorja)